

Snoepje

W

at eten we bij afscheid en rouw? Dat wilde ik wel eens weten, dus fietste ik naar het curieuze Amsterdamse uitvaartmuseumje

'Tot zover', voor de – toch een tikje ongemakkelijk getitelde – tentoonstelling *Een lekkere dood*.

De woordspeling 'rouwkost' werd niet geschuwd, dus maakte ik al bijna schuimbekkend rechtsomkeert, maar mijn nieuwsgierigheid won het van mijn weerzin. De beruchte begrafeniscake is niet meer vanzelfsprekend bij uitvaarten, zag ik al gauw: volgens een kleurige taart(!)grafiek is de cake ruimschoots ingehaald door belegde broodjes, en de bitterballen (boven de rivieren) en worstenbroodjes (onder de rivieren) dreigen de cake van zijn tweede plaats te verdringen.

Koffie is nog wel alomtegenwoordig en wordt op driekwart van de Nederlandse uitvaarten geschonken. Gefascineerd bekeek ik een sokkel met

daarop een doodgewoon wit kopje koffie op een schoteltje: het ziet eruit alsof iemand het daar even heeft neergezet, maar bij nader inzien blijkt de koffie te bewegen, als door een onzichtbare hand postuum geroerd (Alicia Framis, *Somebody left*, 2013).

De tentoonstelling is klein, maar zeer divers. We krijgen de culinaire rouwgebruiken van allerlei culturen te zien, gezellig uitgestald in liggende doodskisten, er zijn flessen met verschillende 'geuren van het einde' waaraan je mag ruiken (ik durfde eerst niet, maar het ging gelukkig niet om 'laatste adem' of 'ontbinding' maar om geuren als 'hout' en 'aarde') en we worden op de hoogte gesteld van de laatste maaltijden van beroemdheden: Lady Di at zeetong en een omelet met asperges en champignons, Adolf Eichmann dronk rode wijn.

Het fijnste deel van de tentoonstelling is een muur bedekt met kaartjes. Honderden bezoekers geven daar antwoord op de vraag 'Wat is jouw

laatste maaltijd?' De antwoorden variëren van 'patat speciaal met een berenklaauw' via 'champagne, pakje Gauloise en Trixy-pudding' tot 'geroosterde groentes uit eigen volkstuin'.

Hendrik, 78, wil 'poffertjes met echte roomboter', Nicolas, bijna 5, kiest 'een snoepje', Maxime, 29, smakt naar 'stoofpeertjes van oma', met de kanttekening: 'ze komen, denk ik, uit een kant-en-klaar pak, maar alsnog zijn ze heerlijk' en Josefine, 26, neemt erwtensoep met rookworst: 'Eigenlijk ben ik vegetarisch, maar dan niet meer.'

Ik stond meer dan een uur bij die muur te lezen, en ik werd steeds bedroefder. Al die mensen gaan op den duur écht dood. De kans dat ze in hun laatste uurtje werkelijk stoofpeertjes, poffertjes of erwtensoep voorgezet krijgen lijkt me zeer gering. Dat willen ze dan ook helemaal niet meer. Een slokje water, misschien nog net.

Wie wil genieten van zijn lievelingsmaaltijd kan het maar beter op tijd doen. Vandaag, dus. Jammer dat er nog geen asperges zijn.